

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра технологій у тваринництві

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет тваринництва та водних
біоресурсів
“14” травня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

«ТЕХНОЛОГІЯ УТРИМАННЯ І БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН»

Галузь знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»

Спеціальність Н2 Тваринництво

Освітня програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Факультет Тваринництва та водних біоресурсів

Розробники: Людмила ЧЕПІЛЬ, кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри технологій у тваринництві

Київ – 2026 р.

Опис навчальної практики. Метою навчальної практики з дисципліни «Технологія утримання і благополуччя тварин» є закріплення теоретичних знань і здобуття практичних навичок з утримання та благополуччя сільськогосподарських тварин шляхом вивчення умов утримання, годівлі, догляду та використання тварин і виконання основних зоогігієнічних вимог, а також ознайомлення з умовами зимового та літнього утримання різних видів та вікових груп тварин.

За час практики здобувач вищої освіти вивчає організацію проведення зоогігієнічних і ветеринарно-санітарних заходів на тваринницьких підприємствах.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>
Спеціальність	<i>Н2 Тваринництво</i>
Освітня програма	<i>Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</i>
Характеристика навчальної практики	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	60
Форма контролю	<i>залік</i>

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної практики

Метою навчальної практики є закріплення теоретичних знань і здобуття практичних навичок з гігієни сільськогосподарських тварин шляхом вивчення умов утримання, годівлі, догляду та використання тварин і виконання основних зоогігієнічних вимог, а також ознайомлення з умовами зимового та літнього утримання різних видів та вікових груп тварин шляхом практичного визначення факторів зовнішнього середовища та впливу їх на організм тварин; аналіз параметрів мікроклімату; аналіз санітарно-гігієнічних правил, нормативів, раціональних способів утримання, годівлі, напування та експлуатації різних видів сільськогосподарських тварин з обов'язковим врахуванням параметрів охорони навколишнього середовища.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: Морфологія сільськогосподарських тварин (ОК 2), Фізіологія сільськогосподарських тварин (ОК 15), Хімія (ОК 1), Біохімія у тваринництві (ОК 3).

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зоотехнічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

ЗК 8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва;

СК 3. Здатність використовувати знання з основних технологій заготівлі, виробництва та зберігання кормів для формування кормової бази підприємства.

СК 5. Здатність застосовувати різні системи та способи утримання сільськогосподарських тварин та контролювати і оптимізувати мікроклімат технологічних приміщень.

СК 7. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів при виробництві та переробці продукції скотарства.

СК 8. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів при виробництві та переробці продукції свинарства.

СК 9. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів при виробництві та переробці продукції птахівництва.

СК 14. Здатність використовувати спеціальні знання для проведення санітарно-гігієнічних і профілактичних заходів на фермах та інших об'єктах із виробництва і переробки продукції тваринництва.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1. Виконувати параметри та здійснювати контроль технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва;

ПРН-2. Навчати співробітників підприємства сучасних та нових компонентів технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН-3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій;

ПРН-5. Контролювати якість виконуваних робіт;

ПРН-6. Впливати на дотримання вимог щодо збереження навколишнього середовища;

ПРН-9. Обирати раціональні технології заготівлі, виробництва та зберігання кормів.

ПРН-11. Оцінювати системи та способи утримання сільськогосподарських тварин та контролювати і оптимізувати мікроклімат технологічних приміщень;

ПРН-13. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій з виробництва молока та яловичини.

ПРН-14. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій виробництва свинини.

ПРН-15. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль виробництва продукції птахівництва.

ПРН-16. Впроваджувати і використовувати на практиці науково обґрунтовані технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН-19. Забезпечувати дотримання біологічної безпеки на підприємствах із виробництва та переробки продукції тваринництва.

ПРН-20. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності;

ПРН-21. Показувати знання основних історичних етапів розвитку предметної області.

1. Програма та структура навчальної практики

Навчальна практика проводиться, як правило в науково-дослідних господарствах НУБіП України під керівництвом викладачів кафедри (керівник практики). За період практики студент виконує зазначений обсяг завдань. По кожному завданню, посилаючись на зоогігієнічні нормативи, студент робить висновки, а в кінці практики – характеризує в цілому стан зоогігієнічних та ветеринарно-санітарних заходів на тваринницькому підприємстві.

На підставі аналізу активності студента та співбесіди викладач здійснює оцінку (залік) і оформлює відомість.

Викладач кафедри ознайомлює студентів з темою, обсягом робіт безпосередньо на місці практики.

Студент проводить дослідження за темою, виконує необхідні записи, приймає безпосередню участь у виробничих процесах на фермі по годівлі, утриманні та догляду за тваринами, благоустрою території.

Структура змісту навчальної практики та розподіл навчального часу, год.

№	Розділ програми	Форма роботи	Тривалість
1	Вступ, задачі навчальної практики, її зміст. Організація, форми і методи роботи. Обладнання та правила його застосування. Інструктаж з техніки безпеки під час навчальної практики	Бесіда викладача	6 год.
2	Знайомство з генеральним планом тваринницького підприємства, типами приміщень для сільськогосподарських тварин, їх розміщенням та устаткуванням.	Тваринницький об'єкт.	6 год.
3	Вивчення схеми внутрішнього освітлення, обладнання вентиляції та каналізації, системою водопостачання та технікою напування тварин.	Тваринницький об'єкт.	6 год.
4	Ознайомлення з облаштуванням штучної вентиляції тваринницьких приміщень.	Тваринницький об'єкт.	6 год.
5	Ознайомлення з принципами проведення санітарних днів на підприємстві, санітарний стан приміщень.	Тваринницький об'єкт.	6 год.
6	Ознайомлення з організацією гігієнічних заходів у процесі підготовки кормів до згодовування та годівлі тварин.	Тваринницький об'єкт.	6 год.
7	Ознайомлення з системою пасовищного та табірною утримання тварин, способами використання пасовищ, технікою випасання, організацією напування тварин на пасовищах, з організацією розпорядку дня на фермах.	Тваринницький об'єкт.	6 год.

8	Ознайомлення з методами догляду за тваринами.	Тваринницький об'єкт.	6 год.
9	Ознайомлення з методами прибирання, зберігання та знезараження гною.	Тваринницький об'єкт.	6 год.
10	Проводять санітарно-топографічне обстеження джерел водопостачання та органолептичну оцінку якості води.	Вододжерело	6 год.
Всього годин з навчальної практики			60 год.

2. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;

3. Методи навчання :

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- командна робота.

4. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

5.1. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Навчально-методичне забезпечення:

електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn):

Утримання та гігієна тварин. Ч.1.:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1012>

Утримання та гігієна тварин. Ч.2.:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2422>)

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Animal husbandry and hygiene. Keeping of pigs. Part IV. V. Poliakovskiy, L. Chepil, V. Mykhalska. Kyiv: NULES of Ukraine, 2024. 493.

2. Утримання і гігієна тварин. Ч.4. Поляковський В.М., Михальська В.М., Чепіль Л.В., Захаренко М.О., Шевченко Л.В., Курбатова І.М. К. : Вид-во ФОП “Ямчинський О.”, 2022. 379 с.

3. Утримання і гігієна тварин. Ч.3. Захаренко М.О., Ібатуллін І.І., Поляковський В.М., Михальська В.М., Кривенок М.Я., Чепіль Л.В. К.: Вид-во ФОП “Ямчинський О.”, 2021. 339 с.

4. Утримання і гігієна тварин. Ч.1. Сахацький М.І., Ібатуллін І.І., Поляковський В.М., Михальська В.М., Кривенок М.Я., Чепіль Л.В. К.: Вид-во ФОП “Ямчинський О.”, 2020. 330 с.

5. Утримання і гігієна тварин. Ч.2. Сахацький М.І., Ібатуллін І.І., Поляковський В.М., Михальська В.М., Кривенок М.Я., Чепіль Л.В. К.: Вид-во ФОП “Ямчинський О.”, 2020. 392 с.

6. Методичний посібник до проведення лабораторних занять з дисципліни «Технологія утримання і благополуччя тварин» для студентів факультету тваринництва та водні біоресурси. Спеціальність: 204 - «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» ОС «Бакалавр» / Л.В. Чепіль – Київ: НУБіП України, 2025, 265 с. Рекомендовано вченою радою факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України (Протокол №3 від 16.10.2025 р.)

7. Методичний посібник до проведення лабораторних занять з дисципліни «Утримання та гігієна тварин». Модуль 1. «Гігієнічна оцінка повітряного середовища» для студентів факультету тваринництва та водні біоресурси. Спеціальність: 204 - «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» ОС «Бакалавр». Чепіль Л.В. Київ: НУБіП України, 2024, 129 с. Рекомендовано вченою радою факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України (Протокол № 9 від 16.05.2024 р.)

8. Методичний посібник до проведення лабораторних занять з дисципліни «Утримання та гігієна тварин» Модуль 2. «Гігієна кормів та водопостачання», для студентів факультету тваринництва та водні біоресурси Спеціальність: 204 - «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» ОС «Бакалавр». Л.В. Чепіль. Київ: НУБіП України, 2024, 138 с. Рекомендовано вченою радою факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України (Протокол № 9 від 16.05.2024 р.)